

IEC:n ohjesääntö delegaateille ja asiantuntijoille

Yleinen johdanto

Tässä dokumentissa annetaan toimintaohjeita IEC:n standardointiprosessiin osallistuville delegaateille ja asiantuntijoille. Ohjesääntö antaa lisätietoja ISO/IEC-direktiiveistä (kaikki osat) löytyviin ohjeisiin ja direktiiveihin tulisikin perehtyä kaikkien yksityiskohtien sisäistämiseksi.

Kaikkien teknisten komiteoiden (Technical Committee, TC) / alakomiteoiden (Subcommittee, SC) kokousten alussa puheenjohtajan tulisi mainita: *”Delegaatteja muistutetaan siitä, että yleiset ohjeet delegaateille ja asiantuntijoille IEC:n kokouksiin ja työhön osallistumisesta löytyvät ‘IEC:n ohjesääntö delegaateille ja asiantuntijoille’-dokumentista IEC:n verkkosivulta.”*

Käyttäytyminen kokouksissa

On olemassa kahdenlaisia kokouksia, joihin delegaatit voivat ottaa osaa: TC/SC-kokoukset sekä työryhmä- (Working Group, WG), projektiryhmä- (Project Team, PT), tilapäisryhmä- (ad hoc Group, ahG) kokoukset.

TC/SC-kokouksiin otetaan osaa delegaattina eli kansallisen komitean nimeämänä virallisena edustajana. Se tarkoittaa, että osallistujan vastuulla on tuoda esiin edustamansa kansallisen komitean näkemys ja ottaa kantaa asioihin kansallisen komitean toivomalla tavalla. Yleensä ennen TC/SC-kokousta kansallinen komitea on pitänyt oman vastaavan komiteansa kokouksen, jossa näitä asioita on käsitelty ja annettu ohjeet TC/SC-kokoukseen osaa ottavalle delegaatille.

WG/PT/MT/ahG-kokouksiin otetaan osaa kansallisen komitean nimeämänä asiantuntijana, joka kuitenkin ottaa osaa yksityishenkilöinä eikä kansallisen komitean edustajana. Kansallinen komitea voi tietysti pyytää osallistujaa raportoimaan toiminnastaan tällaisissa ryhmissä.

Kansainvälisiin kokouksiin osallistuvilla voi olla kulttuurillisesti erilaisia kokoustoimintatapoja. Tämän vuoksi tulee olla suvaitsevainen toisten toimintatapoja ja käytäntöjä kohtaan.

Puheenjohtaja on vastuussa kokouksen kulusta ja on tärkeää antaa hänelle työrauha. Kaikilla kokouksilla tulee olla esityslista ja keskustelun pitäisi seurata esityslistalla olevia aiheita. Älä yritä aloittaa keskustelua muista aiheista. Älä puhu, jollei puheenjohtaja ole antanut sinulle puheenvuoroa. Jos haluat puhua, kiinnitä puheenjohtajan huomion nostamalla kätesi tai nostamalla nimikylttiäsi, jos sinulla on sellainen.

IEC:n työskentelykieli on englanti. Se ei kuitenkaan ole äidinkieli suurimmalle osalle osanottajista. Jos puhut englantia äidinkielenäsi, valmistaudu tekemään myönnytyksiä muille. Puhu selkeästi, käytä lyhyitä lauseita, vältä vertauskuvia ja ironiaa, ja ota huomioon, että vitsit ja huumori eivät välttämättä välity oikein.

Käytä hyväksesi taukoja ja epävirallisia tilaisuuksia keskustellaksesi asioista toisten delegaattien kanssa. Yllättyisit jos tietäisit, kuinka usein on mahdollista päästä yksimielisyyteen hankalista asioista, kun niistä keskustellaan epävirallisesti.

Ole valmis tekemään myönnytyksiä. Hyvästä kokouksesta kaikki lähtevät tyytyväisenä saavutettuun tulokseen – eivät voittajina tai häviäjiä.

Käyttäytyminen sähköisessä sosiaalisessa mediassa

Sosiaalinen media (LinkedIn, Facebook, Twitter yms.) voi olla arvokas apu tiedon levytykseen IEC:stä ja apuna standardien kehitysprosessissa, mutta vain jos sitä käytetään järkevästi.

Raja julkisen ja yksityisen sekä henkilökohtaisen ja ammatillisen välillä on sosiaalisessa mediassa epäselvä. Jokainen on henkilökohtaisesti vastuussa kaikesta näissä medioissa julkaisemastastaan sisällöstä.

Muista, että kaikki julkaisemasi, on näkyvillä hyvin pitkän ajan, joten suojele yksityisyyttäsi. Älä sano mitään, mitä saatat katua viiden vuoden päästä, tai mitä et haluaisi ystäviesi, perheesi tai kollegojesi näkevän.

Tietosuojalaki on erilainen eri alueilla, joissa IEC-kokouksia järjestetään, joten paikallisten lakien ja säännöksiä noudattamisen varmistamiseksi osallistujat eivät saa nauhoittaa ääntä tai videota IEC-kokouksista ilman kaikkien osallistujien suostumusta. Kokouksen sisältöön liittyvässä tiedossa, joka julkaistaan sosiaalisessa mediassa, keskusteluryhmissä tai verkkosivuilla, ei saa olla yksityiskohtia yksilöiden mielipiteistä tai yrityksistä. Siinä, että on eri mieltä jonkun kanssa tai jostakin asiasta, ei ole mitään väärää, mutta se pitää ilmaista tavalla, joka on kunnioittava eikä loukkaa ketään.

Kartellienvastaisuus ja kilpailukysymykset

Mitä on kilpailulainsäädäntö? USA:ssa sitä kutsutaan nimellä *“antitrust law”*, kartellien vastainen laki, ja muualla käytetään termiä *“competition law”*, kilpailulaki. Oli nimi mikä tahansa, suurimmalla osalla maita on samankaltaisia lakeja, jotka koskevat epäreilua kilpailua markkinoilla. Yleisesti ottaen suurin osa maailmasta rajoittaa sopimuksia ja tietynlaista muuta toimintaa, joka kohtuuttomasti rajoittaa kauppaa.

Kilpailuviranomaiset maailmanlaajuisesti tuomitsevat toiminnan, joka rajoittaa kauppaa (*“naked restraints on trade”*) – tällä tarkoitetaan sopimuksia, jotka ainoastaan rajoittavat kilpailua kilpailijoiden välillä.

Seuraavat ovat klassisia esimerkkejä rikkomuksista, jotka saattavat ilmetä osana standardointiprosessia – ja jotka voivat johtaa osallisten yksilöiden ja heidän edustamiensa organisaatioiden rikossyytteeseen:

- Hintakartelli (Esimerkiksi jos standardointiin osallistuvat tai muut kilpailijat sopivat keskenään hinnoista, jotka he veloittavat vaatimustenmukaisista tuotteista)
- Tuotantorajoitukset (Esimerkiksi jos standardin osapuolet tai muut kilpailijat sopivat keskenään kuinka paljon vaatimustenmukaista tuotetta kukin tuottaa)

- Asiakkaiden tai alueiden jakaminen (Esimerkiksi jos kilpailijat sopivat keskenään, missä tai kenelle kukin myy vaatimustenmukaista tuotetta)

Standardintikokouksissa voidaan keskustella monistakin asioista, mutta seuraavat aiheet eivät niihin kuulu:

- hinnat, joilla standardin mukaisia tuotteita tai palveluita tulisi myydä ("hinta"-käsite sisältää alennukset, ehdot ja muut kaupan ehdot)
- voitot ja voittomarginaalit
- yksittäisten yritysten markkinaosuudet tai myyntialueet
- asiakkaiden, markkinoiden, tuotantomäärien tai alueiden jakaminen; tai niiden asiakkaiden rajoittaminen, joille yritys saa myydä tai jälleenmyydä tuotteita; tai tuotteen myynti- tai jälleenmyyntialueiden rajoittaminen
- standardien tai sertifiointiohjelmien hyödyntäminen toimittajien tai kilpailijoiden markkinoilta poissulkemiseksi jostain muusta kuin kustannustehokkuus- tai teknisistä syistä
- standardin käyttöönotossa täytäntöönpanijan käyttämän tuotteen tai palvelun ehdollistaminen tiettyyn toimittajaan (esimerkiksi vaatimalla käytettäväksi tietyn valmistajan komponentteja tai täytäntöönpanijoita käyttämään tiettyä palveluntarjoajaa vaatimustenmukaisuuden sertifoimiseksi)
- tuotteen tai palvelun myymistä koskevan tarjouksen tekeminen (tai tarjousehdot) tai tarjouksesta pidättäytyminen
- mikä tahansa asia, joka rajoittaa jonkun yrityksen riippumattomuutta hintojen asettamisessa, tuotanto- ja myyntimäärien asettamisessa, markkinoiden valinnassa, tai tavassa, jolla se valitsee asiakkaansa ja tavarantoimittajansa.

Standardintikokoukset ovat erityislaatuista siinä mielessä, että ne ovat niitä harvoja tilanteita, joissa kilpailevat yritykset voivat tavata toisiaan. Kilpailuviranomaiset tietävät tämän ja itseasiassa tukevat standardintiprosessia, mutta osallistujien tulee muistaa mistä he voivat keskustella ja mistä eivät.

Patenttioikeudet

Standardit ovat enenevässä määrin patenttioikeuksien alaisia ja ISO/IEC-direktiivit säätävät menettelytavat, joita näissä tilanteissa tulee käyttää. On erittäin suositeltavaa, että TC:t/SC:t suuntaavat standardit määrittelemään suorituskykyvaatimuksia eikä vaatimaan tiettyä teknologiaa, jos vain suinkin mahdollista, jotta vältetään patentoitujen ratkaisujen käyttö.

IEC-julkaisut eivät ole sitovia – niiden tavoite on varmistaa teknologioiden ja järjestelmien yhteensopivuus maailmanlaajuisesti. Tämän kaikille osanottajille yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi on varmistettava, että julkaisut, niiden sovellukset, käyttö jne. ovat kaikkien saatavilla.

Siksi patentin, joka sisältyy julkaisuun joko täysin tai osittain, täytyy olla kaikkien saatavilla ilman kohtuuttomia rajoituksia. Ohjesääntöjen ainoa tavoite yleisellä tasolla on täyttää tämä vaatimus. Yksityiskohtaiset patenteista johtuvat järjestelyt (lisenssit, tekijänoikeusmaksut yms.) jätetään kyseessä oleville osapuolille, koska nämä järjestelyt voivat olla erilaisia eri tapauksissa.

Tämä ohjesääntö voidaan tiivistää seuraavasti:

1. IEC:n keskuustoimisto (IEC CO) ei pysty antamaan virallista tai kattavaa tietoa patentteja tai vastaavia oikeuksia koskevasta todistusaineistosta, niiden voimassaolosta tai laajuudesta, mutta on toivottavaa, että saatavilla on mahdollisimman laajat tiedot. Tämän vuoksi kaikkien IEC:n työhön osallistuvien tulisi tuoda alusta asti IEC:n keskuustoimiston tietoon kaikki tiedossaan olevat (joko oman tai toisen organisaation) patentit tai vireillä olevat patenttihakemukset, vaikka IEC ei pystykään varmistamaan tällaisen tiedon todenmukaisuutta.

2. Jos standardi kehitetään ja kappaleessa 1 kuvailtua tietoa on tuotu esille, voi syntyä kolmenlaisia tilanteita:

2.1 Patentin haltija on halukas neuvottelemaan lisensseistä ilmaiseksi muiden osapuolten kanssa syrjimättä ja kohtuullisilla sopimusehdoilla. Nämä neuvottelut jätetään kyseessä olevien osapuolien hoidettavaksi ja ne hoidetaan IEC:n ulkopuolella.

2.2 Patentin haltija on halukas neuvottelemaan lisensseistä muiden osapuolten kanssa syrjimättä ja kohtuullisilla sopimusehdoilla. Nämä neuvottelut jätetään kyseessä olevien osapuolien hoidettavaksi ja ne hoidetaan IEC:n ulkopuolella.

2.3 Patentin haltija ei suostu noudattamaan kohtien 2.1 tai 2.2 ehtoja – tässä tapauksessa standardi ei saa sisältää patentista riippuvia ehtoja.

3. Mikä tahansa vaihtoehtoista päteekin (2.1, 2.2 tai 2.3), patentin haltijan on toimitettava kirjallinen lausunto IEC:lle arkistoitavaksi käyttäen asianmukaista ”patenttilausunto ja lisenssi-ilmoitus”-lomaketta (“Patent Statement and Licensing Declaration” form). Tämä lausunto ei saa sisältää lisäehtoja, edellytyksiä eikä mitään muita rajauslausekkeita sen lisäksi, mitä on määritelty vastaavissa lomakkeen osioissa.

Kunkin IEC:n työhön osallistuvan osapuolen tulee alusta alkaen tuoda IEC:n tietoisuuteen kaikki tiedossa olevat oleelliset patentit (tai patenttihakemukset). Tällainen tieto pitäisi tuoda julki mahdollisimman aikaisessa IEC-julkaisun kehitysvaiheessa. Tämä ei välttämättä ole mahdollista, kun ensimmäinen luonnos on valmis, koska teksti saattaa tässä vaiheessa vielä olla liian suurpiirteistä tai siihen tehdään vielä myöhemmin muutoksia. Tällaiset tiedot tulisi antaa vilpittömästi ja parhaan kykynsä mukaan, mutta varsinaisten patenttihakujen tekeminen ei ole tarpeen.

IEC:llä on yhteinen patentti-ilmoitusprosessi ISO:n ja ITU:n kanssa. Lisätietoja ja ohjeita patenttikäytännöstä sekä asiaankuuluvat lomakkeet löytyvät verkkosivuiltamme englanniksi: www.iec.ch/patentpolicy

Tekijänoikeuskysymykset

IEC:n pitää pystyä vapaasti hyödyntämään kaikkia standardeja, joita se julkaisee, ja ennen kaikkea IEC:n kansallisten komiteoiden täytyy pystyä tekemään IEC-standardeista kansallisia versioita. Tästä syystä IEC:llä on tekijänoikeudet kaikkiin julkaisemiinsa standardeihin.

Kaikki IEC-julkaisut on suojattu julkaisijan tekijänoikeuksilla ja mitään osaa IEC:n julkaisuista ei saa kopioida tai käyttää missään muodossa tai millään tavalla (graafisesti, elektronisesti tai mekaanisesti, mukaan lukien valokopiointi) ilman julkaisijan kirjallista lupaa (katso IEC-standardien tekijänoikeudet tietokantamuodossa).

Kopiointioikeuden myöntämisen varmistamiseksi tulee mainita koko viite (julkaisu ja painosnumero) ja sen kohdan tai taulukon numero, jota haluaa käyttää. Anomus lähetetään seuraavaan osoitteeseen:

Head of Sales & Business Development
IEC Central Office
3 rue de Varembé
PO Box 131
CH-1211 Geneva 20
Switzerland

T +41 22 919 02 11 info@iec.ch

Tulee myös kunnioittaa kaikkien IEC- standardointiprosessiin luovutettujen materiaalien tekijänoikeuksia, mukaan lukien materiaalit muilta organisaatioilta, vaikka olisikin itse osallistunut niiden kehittämiseen tai kyseisen organisaation toimintaan. Ennen kuin luovuttaa tai jakaa materiaalia muusta lähteestä, oli se sitten mihin tarkoitukseen tahansa, tulee varmistaa, että siihen on lähteen lupa, ja kertoa tästä luvasta IEC:lle.

Luovuttamalla materiaalin IEC:lle antaa IEC:lle materiaaliin kattavan tekijänoikeuslisenssin käytettäväksi IEC-julkaisuissa. Siksi tulee ennen materiaalin luovuttamista varmistaa, että pystyy sellaisen lisenssin IEC:lle tarjoamaan,

International Electrotechnical Commission ®

3 rue de Varembé
PO Box 131
CH-1211 Geneva 20
Switzerland
T +41 22 919 02 11

info@iec.ch

www.iec.ch

® International Electrotechnical Commissionin rekisteröity tavaramerkki. Copyright © IEC, Geneva, Switzerland. 2015.

IEC Code of conduct: 2015-10(fi)